

UPUTE ZA PRVU POMOĆ

Osigurajte mjesto nezgode

Uvijek prvo osigurajte mjesto nesreće, naročito u tvrtkama. Primjerice, prometne smjerove i strojeve.

NAZOVITE 112

Hitnoj službi dajte sve detalje.

Što se dogodilo? Dajte kratak opis mjesta nezgode.

Koliko? Recite koliko ljudi je ozlijedeno.

Kakve ozljede? Specificirajte ima li ozljeda opasnih po život.

Pričekajte! Operator će završiti poziv kad bude imao sve potrebne podatke.

Spašavanje u slučaju životne opasnosti

Ako postoji izravna opasnost za ozlijedene osobe ili ostale koji se tamo nalaze, treba ih maknuti s tog mjesta.

Nesvjesno stanje

Osoba u nesvjetosti ne odgovara na glasno dozivanje ili dodire. Život te osobe je u opasnosti od gušenja. Odmah nazovite hitnu službu.

Provjerite daje li znakove života. Nagnite glavu unazad i podignite bradu. Provjerite diše li osoba tako da svoj obraz naslonite direktno na usta i nos te osobe.

Postavljanje osobe u položaj za spašavanje

Osoba u nesvjetosti koja još diše mora biti postavljena u položaj za spašavanje da bi se izbjeglo gušenje te osobe. Iz tog razloga nagnite njezinu bližu ruku i stavite je pored glave te osobe. Primiti drugu ruku osobe, povucite ruku preko prsa prema vama tako da ruka osobe bude na njezinoj bradi. Držite ruku na tom mjestu.

Problemi s disanjem i cirkulacijom

Ako kod nepokretne osobe ne možete vidjeti znakove života poput disanja, micanja, refleksa, gutanja i kašljivanja, vjerojatno je osoba ostala bez cirkulacije. Odmah nazovite hitnu službu i započnite s oživljavanjem. Ako imate defibrilator (AED), odmah ga treba donijeti blizu te osobe.

Srce, pluća, reanimacija

Ozlijedenu osobu bi trebalo položiti na leđa na tvrdnu podlogu (pod). Maknite s prsa odjeću i položite ruku na donju trećinu prsne kosti (mjesto pritiska). Drugu ruku stavite preko nje i pritišćite 5 – 6 cm prema unutra, 30 puta, frekvencijom 100-120 put u minuti i onda maknite ruke. Nakon toga dvaput upušte zrak.

OPĆE ODREDBE O POSTUPCIMA PRVE POMOĆI NA RADU

Prije pružanja pružanju prve pomoći, treba provjeriti da li je mjesto sigurno i osigurajmo ga. Osoba koja pruža prvu pomoć terba se zaštititi od trovanja (bilo udisanjem ili preko kože i sluznica), kao i neposrednog kontakta sa krvlju i izlučevinama unesrećenog (rukavice, zaštitna folija).

Prva pomoć se uvijek pruža prema redu hitnosti bolesti ili stanja unesrećenog. Najhitnija stanja u kojima je potrebno neodgodivo pružanje prve pomoći su stanja u kojima je neposredno ugrožen život, a to su: krvarenje, besvjesno stanje i stanje prividne smrti. Nakon zbrinjavanja tih stanja, pruža se prva pomoć i ostalim unesrećenima, opet po redoslijedu hitnosti.

Nakon pružene prve pomoći na radnom mjestu od strane radnika koji su za to osposobljeni, unesrećenom se mora, ukoliko je to potrebno, osigurati liječnička pomoć. Liječnička pomoć pruža se nakon dolaska zdravstvenog radnika (služba hitne medicinske pomoći ili ukoliko postoji ambulanta u krugu proizvodnje, odnosno poslodavca, zdravstveni radnik iz takve ambulante).

Kada poslodavac ima osigurano sanitetsko vozilo za takve slučajeve, u slučaju potrebe prijevoza unesrećenog u zdravstvenu ustanovu, takav prijevoz će se osigurati unesrećenom radniku, u pratnji osobe osposobljene za pružanje prve pomoći na radu.

POSTUPCI PRVE POMOĆI NA RADU

KRVARENJE

Vanjsko krvarenje

Krvarenje se zaustavlja na slijedeće načine:

1. pritiskom prsta na krvnu žilu: privremeno, čim se uoči krvarenje, na mjestima koja su za to određena (prema mjestu rane, na rukama, nogama, ili vratu, na krvnu žilu koja dovodi krv u ranu), dok se ne primjeni trajniji način zaustavljanja krvarenja
2. kompresivnim zavojem (zavoj sa dodatnim pritiskom), u području same rane, na rukama, nogama i glavi
3. podvezivanjem isključivo ako je dio ruke ili noge odrezan, odmah uz sam rub rane, trokutnom maramom, nakon toga se zbrine rana, izvrši imobilizacija, a odrezani dio stavlja u sterilnu gazu, polivinilsku vrećicu i održavajući ga na hladnom, pošalje sa unesrećenim u bolnicu.
4. pritiskom prsta ili šake u samu ranu iznimno, ako se ne može zaustaviti na drugi način. Tipična mjesta su kod rane na donjem dijelu vrata i na debelom mesu (prije toga zaštititi svoju ruku polivinilskom rukavicom ili vrećicom!)

Nakon što je krvarenje zaustavljeno, kod svih većih gubitaka krvi unesrećenog postaviti u položaj autotransfuzije (glava niže, ostali dijelovi tijela više)

Unutarnje krvarenje

Unutarnje krvarenje je krvarenje u prsnici koš ili trbuhi. Unesrećenog je potrebno što prije prevesti u bolnicu, na kirurgiju, u ravno ležećem položaju.

BESVJESNO STANJE

Bez obzira što je dovelo do besvjesnog stanja, ako nema ozljedu kralješnice, prva pomoć je postavljanje unesrećenog u bočni položaj uz provjeru prohodnosti dišnih putova kako ne bi došlo do gušenja. Ukoliko sumnjamo na ozljedu kralješnice, do dolaska stručnih zdravstvenih radnika, gušenje sprječavamo držanjem glave zabačene unazad i podizanjem donje čeljusti.

STANJE PRIVIDNE SMRTI

Prva pomoć kod prestanka disanja je davanje umjetnog disanja, i to upuhivanjem zraka kroz nos ili usta unesrećenog ("usta na nos" ili "usta na usta"). Prije početka umjetnog disanja treba provjeriti prohodnost dišnih putova (vadi se umjetno zubalo, ako je pomično), a glava zabaci nazad. Ako počne disati, postavljamo ga u bočni položaj.

Prva pomoć kod prestanka rada srca je vanjska masaža srca. Unesrećeni leži na leđima, na podu, na tvrdoj ravnoj podlozi, a osoba koja daje masažu srca pored njega kleći. Ako unesrećeni ne diše i srce mu ne radi, dajemo cijelovito oživljavanje: i masažu srca i umjetno disanje, što moramo započeti čim prije, a najkasnije u roku od tri minute.

Unutar prvih nekoliko minuta nakon zastoja rada srca, unesrećeni može jedva disati ili rijetko i glasno hvatati zrak. To se ne smije zamjeniti s normalnim disanjem. Ako postoji i mala sumnja da li je disanje normalno, ponašamo se kao da disanje nije normalno.

Ako oživljavamo sami, radnje izvodimo naizmjenično: 30 pritisaka masaže srca, dva upuhivanja (30 : 2). Ako je prisutno više spašavatelja, trebali bi se mijenjati svake 1-2 minute kako bi spriječili umaranje. Stanka u pri zamjeni spašavatelja mora biti minimalna.

Oživljavanje se izvodi sve dok:

1. unesrećeni ne prodiše i srce mu ne proradi; tada ga okrećemo u bočni položaj
2. dok ga ne predamo u stručne ruke zdravstvenih radnika
3. dok se ne pojave sigurni znakovi smrti
4. dok spašavatelj ne bude iscrpljen

RANE

Opći postupak sa ranom je slijedeći: ranu ne ispirati, ne dirati, ne vaditi strana tijela iz rane, ne posipati nikakvim prašćima niti mazati mastima; na ranu se stavlja samo sterilna gaza i previje. Kod rane koja krvari treba zaustaviti krvarenje, a kod svake veće rane na udovima, imobilizirati ozlijedeni dio.

Kod otvorene ozljede prsnog koša na ranu stavljamo sterilnu gazu, a preko nje nepropusnu foliju (polivinil, gumenu, aluminiju...) koju okolo dobro oblijepimo flasterom (ili drugom ljepljivom trakom) i čvrsto previjemo. Unesrećenog stavljamo u polusjedeći položaj ukoliko nema znakova unutarnjeg krvarenja (tada ravno ležeći) i što prije transportiramo u bolnicu.

Kod otvorene ozljede trbuha, ako je crijevni sadržaj vani, ne vraćamo ga, nego blago prekrijemo sterilnom gazom i previjemo. Unesrećenog stavljamo u polusjedeći položaj sa skvrčenim nogama, ako nema znakova unutarnjeg krvarenja (tada ravno ležeći). Kod svake sumnje na ozljedu trbuha, unesrećenom ne davati ništa na usta : niti jesti, niti pitи.

OSTALE OZLJEDE I PRIJELOMI

Svaku veću ozljedu imobiliziramo. Pravila imobilizacije su:

1. imobilizacijom moramo obuhvatiti najmanje dva susjedna zgloba
2. imobiliziramo u prirodnom – srednjem položaju (u kome su mišići opušteni)
3. ako je sredstvo za imobilizaciju tvrdo, moramo ga obložiti tkaninom
4. imobiliziramo preko odjeće
5. vrhove prstiju ostavljamo nezamotane – vidljive (cirkulacija!)

Pri imobilizaciji se koristimo trokutnim maramama, Kramerovim udlagama, pneumatskim udlagama (ako ih imamo), dačićama, daskama, dekama i ostalim priručnim materijalom i sredstvima, a izvodimo je prema pravilima imobilizacije.

Kod ozljede kralješnice, ukoliko se očekuje dolazak službe hitne medicinske pomoći u dogledno vrijeme, unesrećenoga ne pomicemo i ne imobiliziramo – to ostavljamo stručnim zdravstvenim radnicima. Iznimno, ako je život unesrećenog u opasnosti: požar, eksplozija, otrovi, opasnost od propadanja, urušavanja, ili potreba oživljavanja unesrećenoga, razlozi su da ga evakuiramo na sigurno i prije dolaska hitne pomoći.

OPEKLINE I KEMIJSKE OPEKLINE

Opekline nastaju djelovanjem vatre, vruće krutine, tekućine ili pare, kao i djelovanjem kemikalija (kiselina i lužina) na kožu i sluznice.

Opći postupak kod opeklina je slijedeći :

- opečeni dio odmah stavljamo pod hladnu vodu i dovoljno dugo hladimo / ispiremo
- istovremeno odmah skidamo sve predmete sa opečenog dijela (prsten,sat, odjeća...)
- poslije dovoljnog hlađenja/ ispiranja stavljamo sterilnu gazu (prste svaki za sebe!) ili aluplast - foliju, i zavoj, te imobiliziramo, ako se radi o opeklini ruke ili noge
- unesrećenom sa većim opeklinama dajemo piti tekućine (bezalkoholne)

Kod opeklina toplinom zalijepljenu odjeću ne skidamo i ukoliko nemamo vode za ispiranje, stavljamo sterilnu gazu i zavoj.

Kod opeklina kemikalijom zalijepljenu odjeću moramo skinuti , a opeklinu u slučaju da je nismo dobro isprali, ostavljamo otvorenu, ne pokrivamo.

Kod opeklina uzrokovanih fluoridnom kiselinom, na opečenu kožu se odmah mora nanijeti kalcij glukonat – hidrogel, pa ga prema tome treba osigurati na svim mjestima gdje se može doći u dodir s fluoridnom kiselinom.

Kod opeklina očiju kemikalijama, odmah, bez odlaganja započeti sa ispiranjem očiju mlakom vodom uz držanje kapaka razmaknutim, najmanje kroz deset minuta. Ukoliko nema tekuće vode, unesrećeni treba uroniti lice u posudu s mlakom čistom vodom i treptati. Što prije ga uputiti liječniku.

ŠOK

Veliki gubitak krvi ili tekućine kod opeklina, kao i velika bol kod težih ozljeda mogu dovesti do šoka. Prva pomoć se pruža prema uzroku :

ako je uzrok veliki gubitak krvi :

kod vanjskog krvarenja - odmah zaustaviti krvarenje i položaj autotransfuzije
kod unutarnjeg krvarenja - ravno ležeći, što prije u bolnicu
ako je uzrok veliki gubitak tekućine kod opeklina – nadoknaditi je, davati mu piti
ako je uzrok šoka velika bol – imobilizirati ga.

UTJECAJ TOPLINSKIH UVJETA OKOLINE

Pothlađenost i ozebljene

Kod pothlađenosti, bez smrznutih okrajina: smještanje u toplu prostoriju, aktivno grijanje (topla kupka), topli bezalkoholni napitci.

Kod ozebljina, smrznuti dijelovi se ne smiju trljati; skida se vlažna hladna odjeća i obuća, stavlja se sterilna gaza i blagi zavoj, imobilizira, te se pokrije mekanom tkaninom. Unesrećenog utopliti, ali ne aktivno grijati. Dati mu topla bezalkoholna pića.

Toplinski udar -toplinska iscrpljenost i toplinski grčevi

Kod toplinskog udara prva pomoć je rashlađivanje i davanje tekućine.

Prva pomoć kod toplinske iscrpljenosti je stavljanje unesrećenog u hlad ili hladnu prostoriju, pokrivanje dekom i davanje tekućine.

Kod toplinskih grčeva unesrećenom treba davati puno tekućine i soli (slana juha)

RADIOAKTIVNI MATERIJAL

Pri kontaktu s radioaktivnim materijalom, kontaminiranu odjeću smjesta skinuti, a kožu i sluznice temeljito i dugotrajno isprati velikom količinom vode (postupak kao kod opeklina). Osobitu pozornost posvetiti zaštiti osobe koja pruža prvu pomoć, a kontaminiranu odjeću i materijal spremiti u plastične vreće, kako je i propisano.

TROVANJA

PLINOVİ

Nadražljivci gornjih dišnih putova

Nadražljivci gornjih dišnih putova su : amonijak ; fluor, klor i drugi halogeni ; klorovodik i drugi halogenovodici ; sumporni dioksid ; formaldehid ; akrolein i dr.

- prva pomoć : otrovanog odmah odvesti ili iznijeti na svježi zrak. **Osobita pozornost na zaštitu spasioca !** Odjeću natopljenu kemikalijom odmah skinuti, a kožu i sluznice odmah dobro isprati vodom. Neka miruje do dolaska u ruke zdravstvenih radnika. Ukoliko je otrovani u besvjesnom stanju, položiti ga u bočni položaj, a ako je u prividnoj smrti – oživljavamo ga. Ako se pojave opekline ili ozebljine pri oslobođanju komprimiranih plinova, treba ih zbrinuti po pravilima za kemijske opekline.

Nadražljivci donjih dišnih putova su: dušikovi oksidi (“nitrozni plinovi”); fozgen; ozon

- prva pomoć : otrovanog odmah odvesti ili iznijeti na svježi zrak. **Osobita pozornost na zaštitu spasioca !** Odjeću natopljenu kemikalijom odmah skinuti, a kožu i sluznice odmah dobro isprati vodom. Treba mirovati do dolaska u ruke zdravstvenih radnika. (obvezatan li-

ječnički pregled i kod same sumnje na izloženost!). Što je moguće prije, dati mu kisik. Ukoliko je otrovani u besvjesnom stanju, postaviti ga u bočni položaj, a ako je u prividnoj smrti, treba ga oživljavati.

Zagušljivci jednostavnici

Zagušljivci jednostavnici su : ugljikov dioksid; dušik; plemeniti plinovi; metan; etan; propan; acetilen; etilen, propilen

- prva pomoć je otklanjanje daljnog izvora trovanja : **provjetravanje ili iznošenje otrovanog na svjež zrak uz osobitu pozornost na zaštitu spasioca !** Ako je još pri svijesti, zabraniti mu kretanje – neka miruje. Ako je u besvjesnom stanju, okrećemo ga u bočni položaj, a ako je u stanju prividne smrti – oživljavamo ga. Što je moguće prije, treba mu dati kisik. Obvezatno ga treba uputiti na liječnički pregled zbog mogućih kasnijih posljedica.

KEMIJSKI ZAGUŠLJIVCI

Ugljikov monoksid

- Prva pomoć je otklanjanje daljnog izvora trovanja : **provjetravanje ili iznošenje otrovanog na svjež zrak uz osobitu pozornost na zaštitu spasioca !** Ako je još pri svijesti, zabraniti mu kretanje – neka miruje. Ako je u besvjesnom stanju, okrećemo ga u bočni položaj, a ako je u stanju prividne smrti – oživljavamo ga. Spasioci moraju osobito paziti da pri pružanju prve pomoći sami ne bi udisali ugljikov monoksid i doveli u opasnost svoj život ! Otrovanog uputiti u zdravstvenu ustanovu !

Cijanovodik i sumporovodik

Do trovanja cijanovodikom, osim udisanjem, može doći i gutanjem cijanovodične kiseline ili cijanida, ali i putem kože.

- prva pomoć je otklanjanje daljnog izvora trovanja : **provjetravanje ili iznošenje otrovanog na svjež zrak uz osobitu pozornost na zaštitu spasioca !** Ako je još pri svijesti, zabraniti mu kretanje – neka miruje. Ako je u besvjesnom stanju, okrećemo ga u bočni položaj, a ako je u stanju prividne smrti – oživljavamo ga. Oprez kod cijanovodika ! Izdahnuti zrak otrovanoga ne udisati !

U slučaju trovanja cijanovodikom putem kože, natopljenu odjeću treba skinuti, a kožu dobro isprati pod mlazom vode (kao kod drugih kemijskih opeklina).

Protuotrov za slučaj trovanja cijanovodikom je Amil-nitrit + Na-nitrit + Na-tiosulfat i on obvezatno mora biti pri ruci uz ostali pribor za prvu pomoć u svim dijelovima radnog procesa gdje bi moglo doći do kontakta i trovanja cijanovodikom, ali njegovu primjenu prepustite stručnom zdravstvenom radniku.

Svakog otrovanog treba obvezatno uputiti u zdravstvenu ustanovu !

PLINOVI SA SUSTAVNIM DJELOVANJEM

Fosfin, arsin, stibin

- Prva pomoć je otklanjanje daljnog izvora trovanja : **provjetravanje ili iznošenje otrovanog na svjež zrak uz osobitu pozornost na zaštitu spasioca !** Natopljenu odjeću treba skinuti, a kožu dobro isprati pod mlazom vode (kao kod drugih kemijskih opeklina). Ako je još pri svijesti, zabraniti mu kretanje – neka miruje. Ako je u besvjesnom stanju, okrećemo ga u

bočni položaj, a ako je u stanju prividne smrti – oživljavamo ga. Oprez ! Ne udisati izdahnuti zrak otrovanoga ! Što je prije moguće, dati mu kisik. Obvezatno ga uputiti na liječnički pre-gled zbog mogućih kasnijih posljedica !

ORGANSKA OTAPALA

Organska otapala su : aromatski ugljikovodici (benzen, toluen, ksilen) ; derivati nafte (benzin, gorivo ulje, spirit) ; alkoholi (etilni, propilni, izopropilni, butilni) ; ketoni (aceton, metiletetil keton) ; acetatni esteri i klorirani ugljikovodici (trikloretilen, trikloretan, tetrakloretilen). Do trovanja dolazi udisanjem, putem kože ili gutanjem.

- prva pomoć je otklanjanje dalnjeg izvora trovanja : **provjetravanje ili iznošenje otrova-nog na svjež zrak uz osobitu pozornost na zaštitu spasioca !** Natopljenu odjeću treba skinuti, a kožu dobro isprati pod mlazom vode (kao kod drugih kemijskih opeklina). Ako je još pri svijesti, zabraniti mu kretnje – neka miruje. Ako je u besvjesnom stanju, okrećemo ga u bočni položaj, a ako je u stanju prividne smrti – oživljavamo ga. Kod otrovanja gutanjem bolje je ne izazivati povraćanje, ako sam ne povraća; treba mu dati popiti malo mlake vode (1 dl), a usta isprati. Obvezatno ga uputiti na liječnički pregled zbog mogućih kasnijih posljedica !

Kod trovanja etilen-glikolom (antifrizom) gutanjem, prva pomoć je ODMAH, što prije dati etil-nog alkohola (žestoko alkoholno piće : konjak, vinjak ili sl.), u količini 1 – 1,5 dl, i što prije ga odvesti u bolnicu.

PESTICIDI

- Prva pomoć je otklanjanje dalnjeg izvora trovanja: **provjetravanje ili iznošenje otrova-nog na svjež zrak uz osobitu pozornost na zaštitu spasioca !** Natopljenu odjeću treba skinuti, a kožu dobro isprati pod mlazom vode (kao kod drugih kemijskih opeklina). Ako je u besvjesnom stanju, okrećemo ga u bočni položaj, a ako je u stanju prividne smrti – oživljavamo ga. Oprez ! Ne udisati izdahnuti zrak otrovanoga ! Obvezatno ga uputiti na liječnički pregled zbog mogućih kasnijih posljedica !

Protuotrov kod otrovanja fosfornim pesticidima je atropin i mora biti spremljen uz pribor za prvu pomoć u svim radnim procesima gdje postoji mogućnost trovanja (proizvodnja, skladišta, poljoprivredna dobra), ali njegovu primjenu prepustite stručnom zdravstvenom radniku.

UDAR ELEKTRIČNE STRUJE I GROMA

Posebna pozornost na to da unesrećeni nije još uvijek u strujnom krugu ! Prvo isključiti sklopku ili, ako to nije moguće, suhim predmetom koji ne vodi električnu struju, prekinuti doticaj na stradalog sa vodičem (to ne vrijedi za visoki napon dalekovoda !).

- prva pomoć se pruža prema stanju unesrećenog : ako je u besvjesnom stanju, okrećemo ga u bočni položaj, ako je u prividnoj smrti – oživljavamo ga. Ukoliko ima opeklinu na mjestu dodira vodiča, kod udara električne struje, zbrinemo ju.

UTAPANJE

Ne gubiti vrijeme na izbacivanje vode iz pluća (to i tako ne možete postići); voda se može izbaciti samo iz gornjih putova, što postižemo u položaju da je glava niže od struka (prebacivanje preko koljena, ili nečeg povišenog) ukoliko je utopljenik na suhom, i ne gubeći vrijeme na to. Ako ga iz-

vlačimo iz vode, a ne diše, umjetno disanje počinjemo još dok je u vodi, a ako ne radi srce, masažu srca radimo tek kada ga izvučemo na tvrdnu podlogu (obalu, ponton, brod...). U slučaju da je samo u besvesnom stanju, okrećemo ga u bočni položaj. Skinite mokru odjeću s njega i pokrijte ga.

BOLEST DEKOMPRESIJE

Prva pomoć je što hitniji transport u komoru za rekompresiju u ležećem položaju, uz udisanje kisika i nadoknadu tekućine.

KRATKOTRAJNA NESVJESTICA

Kratkotrajna nesvjestica (najčešće nastaje zbog vrućine, u zagušljivom, zbog naglih uzbudjenja, slabosti, iscrpljenosti, gladi, bolesti...) Kad takav "onesviješteni" leži vodoravno, obično za nekoliko trenutaka dolazi k svijesti. Treba ga ostaviti da leži, podići mu noge, a glavu položiti niže (položaj "autotransfuzije"). Ukoliko ne dođe k svijesti, postavlja se u bočni položaj (onda nije kratkotrajna nesvjestica).

GUŠENJE STRANIM TIJELOM / ZALOGAJOM HRANE

Prva pomoć je Heimlich-ov hvat : nagli pritisak u trbuhi, ispod područja žličice (ispod mjesta gdje se spajaju rebra i lukovi, a iznad pupka), u sredini.

UBOD OTROVNIH KUKACA

Ukoliko je unutra ostao žalac, treba ga što prije izvaditi ; mjesto uboda hladiti (led, hladni oblozi). Ako je reakcija jača, obavezno uputiti liječniku.

UGRIZ OTROVNE ZMIJE I PAUKA (CRNA UDOVICA)

Stezanje odmah iznad mjesta ugriza (između srca i rane) tako da se ne zaustavi dotok krvi u to područje, ali uspori širenje otrova, imobilizacija, apsolutno mirovanje ugrizenog i što hitniji prijevoz u zdravstvenu ustanovu gdje treba primiti serum protiv zmijskog otrova odnosno crne udovice.

TROVANJE HRANOM

Ako je moguće, izazvati povraćanje ; neka miruje, davati mu puno tekućine (mlaki čaj)

TRANSPORT UNESREĆENIH

Ukoliko poslodavac ima osigurano sanitetska vozilo za takve slučajeve, u slučaju potrebe prijevoza unesrećenog u zdravstvenu ustanovu, takav prijevoz će se osigurati unesrećenom radniku, u pratnji osobe sposobljene za pružanje prve pomoći na radu i to:

1. za ozljede glave, ako je pri svijesti i nema krvarenja i znakova iskrvarenja u sjedećem ili ležećem položaju
2. za ozljede prsnog koša bez znakova unutarnjeg krvarenja u polusjedećem položaju
3. za ozljede trbuha bez znakova unutarnjeg krvarenja u polusjedećem položaju sa blago savijenim nogama u koljenima
4. za besvjesnog, bez ozljede kralješnice, u bočnom položaju
5. za iskrvarenog, sa zaustavljenim vanjskim krvarenjem u položaju glavom niže, a ostalim dijelovima tijela više ("položaj autotransfuzije")
6. za unutarnje krvarenje, u prsnom košu ili trbuhi, ravno ležeći (bez uzglavlja)

7. za ozljedu / prijelom zdjelice immobiliziran na tvrdoj, ravnoj podlozi sa skvrčenim i razmaknutim nogama i dekom ispod i između koljena
8. za ozljede / prijelome kostiju ruku nakon postavljene odgovarajuće immobilizacije u sjedećem ili ležećem položaju
9. za ozljede / prijelome kostiju nogu nakon postavljene odgovarajuće immobilizacije u ležećem položaju
10. za ozljedu kralješnice, ukoliko se transport ne može prepustiti stručnim zdravstvenim radnicima, ako je ozlijedeni pri svijesti, immobiliziran ravno ležeći na tvrdoj ravnoj podlozi (dasci), s time da je za slučaj ozljede vratnog dijela kralješnice dodatno immobiliziran i vratni dio, ovratnikom.
11. za ozljedu kralješnice, ukoliko se transport ne može prepustiti stručnim zdravstvenim radnicima, ako je ozlijedeni bez svijesti, gušenje sprječavamo držanjem glave zabačene unazad i podizanjem čeljusti, a ako nemamo ni te mogućnosti (sami smo i moramo ga neodloživo transportirati), immobiliziran ravno ležeći na tvrdoj ravnoj podlozi (dasci) potruške, sa rukama pod čelom kako bi mogao nesmetano disati.

SADRŽAJ PRVE POMOĆI PREMA NORMI DIN 13 157

1	YPSIDERM flaster	2,5 cm x 5 m DIN 13019-A
12	YPSIPOR flaster za rane	10 cm x 6 cm DIN 13019-E
6	YPSIPLAST zavoj za prst	2 cm x 12 cm DIN 13019-E
6	YPSIPLAST zavoj za prst	4 cm x 7 cm
18	YPSIPLAST flasteri, dvije dimenzije	6 kom. 1,9 cm x 7,2 cm ..... 12 kom. 2,5 cm x 7,2 cm
5	YPSISAVE paket za prvu pomoć, sterilni	1 x 6 x 8 cm DIN 13 151-K ..... 3 x 8 x 19 cm DIN 13 151-M ..... 1 x 10 x 12 cm DIN 13 151-G
1	YPSISAVE zavoji za prvu pomoć, sterilni	60 x 80 cm DIN 13 152-A
2	YPSIPAD komprese za oči, sterilne	56 mm x 70 mm
6	YPSISAN komprese, sterilne	10 cm x 10 cm
2	YPSIFIX zavoj, elastični	1 kom. - 6 cm x 4 m DIN 61 634-FB ..... 1 kom. - 8 cm x 4 m
1	YPSIMED instant hladni oblog	15 cm x 14 cm
2	YPSISAVE trokutni zavoj	96 x 96 x 136 cm DIN 12 168-D
1	YPSISAVE izotermički pokrivač	210 cm x 160 cm
4	YPSISET vlažne maramice	14 cm x 19 cm
4	YPSIMED jednokratne rukavice DIN EN 455	
5	YPSISAVE višeslojni oblog, gaza	20 cm x 30 cm
2	YPSIMED maska za lice DIN EN 14 683	
1	UNIVERSAL škare za prvu pomoć	
2	plastične vrećice sa zatvaračem	30 cm x 40 cm
1	Upute za pružanje prve pomoći	

SADRŽAJ PRVE POMOĆI PREMA NORMI DIN 13 169

2	YPSIDERM flaster	2,5 cm × 5 m DIN 13019-A
24	YPSIPLAST flaster za rane	10 cm × 6 cm DIN 13019-E
12	YPSIPLAST zavoj za prst	2 cm × 12 cm DIN 13019-E
12	YPSIPLAST zavoj za prst	4 cm × 7 cm
36	YPSIPLAST flasteri, dvije dimenzije	12 kom. 1,9 cm × 7,2 cm ..... 24 kom. 2,5 cm × 7,2 cm
10	YPSISAVE paket gaza za prvu pomoć, sterilni	2 kom. - 6 × 8 cm DIN 13 151-K ..... 6 kom. - 8 × 19 cm DIN 13 151-M ..... 2 kom. - 10 × 12 cm DIN 13 151-G
2	YPSISAVE zavoji za prvu pomoć, sterilni	60 × 80 cm DIN 13 152-A
4	YPSIPAD komprese za oči, sterilne	56 mm × 70 mm
12	YPSISAN komprese, sterilne	10 cm × 10 cm
4	YPSIFIX zavoj, elastični	2 kom. - 6 cm × 4 m DIN 61 634-FB ..... 2 kom. - 8 cm × 4 m
2	YPSIMED instant hladni oblog	15 cm × 14 cm
4	YPSISAVE trokutni zavoj	96 × 96 × 136 cm DIN 12 168-D
2	YPSISAVE izotermički pokrivač	210 cm × 160 cm
8	YPSISET vlažne maramice	14 cm × 19 cm
8	YPSIMED jednokratne rukavice DIN EN 455	
10	YPSISAVE višeslojni oblog, gaza	20 cm × 30 cm
4	YPSIMED maska za lice DIN EN 14 683	
1	UNIVERSAL škare za prvu pomoć	
4	plastične vrećice sa zatvaračem	30 cm × 40 cm
1	Upute za pružanje prve pomoći	

SADRŽAJ ORMARIĆA PRVE POMOĆI

1	YPSIDERM flaster	2,5 cm x 5 m DIN 13019-A
12	YPSIPOR flastera za rane	10 cm x 6 cm DIN 13019-E
6	YPSIPLAST zavoj za prst	2 cm x 12 cm DIN 13019-E
6	YPSIPLAST zavoj za prst	4 cm x 7 cm
18	YPSIPLAST flasteri, dvije dimenzije	6 kom. 1,9 cm x 7,2 cm ..... 12 kom. 2,5 cm x 7,2 cm
5	YPSISAVE paket za prvu pomoć, sterilni	1 x 6 x 8 cm DIN 13 151-K ..... 3 x 8 x 19 cm DIN 13 151-M ..... 1 x 10 x 12 cm DIN 13 151-G
1	YPSISAVE zavoji za prvu pomoć, sterilni	60 x 80 cm DIN 13 152-A
2	YPSIPAD komprese za oči, sterilne	56 mm x 70 mm
6	YPSISAN komprese, sterilne	10 cm x 10 cm
2	YPSIFIX zavoj, elastični	1 kom. - 6 cm x 4 m DIN 61 634-FB ..... 1 kom. - 8 cm x 4 m
1	YPSIMED instant hladni oblog	15 cm x 14 cm
2	YPSISAVE trokutni zavoj	96 x 96 x 136 cm DIN 12 168-D
1	YPSISAVE izotermički pokrivač	210 cm x 160 cm
4	YPSISET vlažne maramice	14 cm x 19 cm
4	YPSIMED jednokratne rukavice DIN EN 455	
5	YPSISAVE višeslojni oblog, gaza	20 cm x 30 cm
2	YPSIMED maska za lice DIN EN 14 683	
1	UNIVERSAL škare za prvu pomoć	
2	plastične vrećice sa zatvaračem	30 cm x 40 cm
1	SOFTASEPT N B.BRAUN, 250 ml, sredstvo za dezinfekciju kože	
1	VODIK PEROKSID (hidrogen) 3%, 200 ml	
4	CIK-CAK vata 50 g	
1	Udlaga za prste 300 x 14 mm	
1	Sapun 90gr	
1	Bubrežasta zdjelica 205x100 mm - plastična, bijela (500 ml)	
1	Popis proizvoda i upute za postupanje u slučaju nesreće	